

PROCEDURY POSTĘPOWANIA
W SYTUACJACH ZAGROŻENIA UCZNIÓW PRZESTĘPCZOŚCIĄ I DEMORALIZACJĄ ORAZ W SYTUACJACH
ZAGROŻEŃ Z UWZGLĘDNIENIEM AGRESJI I PRZEMOCY WYSTĘPUJACYCH NA TERENIE ZESPOŁU SZKÓŁ
W DABROWIE

Procedury postępowania nauczycieli w wypadku uzyskania informacji o spożywaniu przez uczniów alkoholu lub paleniu papierosów (na terenie szkoły i poza nią)

Procedury postępowania nauczycieli w wypadku, gdy uczeń znajduje się na terenie szkoły pod wpływem alkoholu i narkotyków.

Procedury postępowania w wypadku, gdy nauczyciel znajduje na terenie szkoły substancję przypominającą wyglądem narkotyk

Procedury postępowania w wypadku podejrzenia, że nauczyciel na terenie szkoły posiada substancję wyglądem przypominającą narkotyk

Procedury postępowania w przypadku, gdy uczeń przyniesie do szkoły alkohol (papierosy)

Procedury postępowania nauczycieli wobec ucznia – sprawcy czynu karalnego

Procedury postępowania nauczyciela wobec ucznia – ofiary czynu karalnego

Procedury postępowania w przypadku agresywnego zachowania ucznia

Procedury postępowania w przypadku zaniedbywania uczniów przez rodziców (prawnych opiekunów) pod względem zdrowotnym oraz zapewnienia podstawowych potrzeb życiowych

Procedury postępowania w przypadku zaniedbywania przez uczniów wypełniania obowiązków szkolnych

Procedury postępowania nauczycieli w przypadku nierealizowania obowiązku szkolnego (wagary, częsta absencja)

Procedury postępowania gdy uczeń przejawia problemy zdrowotne w przypadku nieobecności higienistki szkolnej

Procedury postępowania w przypadku, gdy uczeń korzysta z telefonu komórkowego i innych urządzeń elektronicznych na terenie szkoły

Procedury postępowania w przypadku kradzieży

Postępowanie w sytuacji naruszenia nietykalności osobistej nauczyciela lub pracownika szkoły

Postępowanie w sytuacji wystąpienia w szkole zjawiska cyberprzemocy

Procedura postępowania w przypadku niszczenia mienia szkolnego i prywatnego na terenie szkoły

Procedura postępowania w przypadku powzięcia informacji lub podejrzenia o molestowaniu nieletniego

Procedura na wypadek pojawienia się osób psychicznie oraz fizycznie molestujących dzieci i nakłaniających do czynności seksualnych.

Procedura postępowania na wypadek rozpowszechniania pornografii w szkole przez ucznia.

Procedura postępowania w przypadku podejrzenia, że uczeń jest ofiarą przemocy w rodzinie – „Niebieska karta”.

Procedura postępowania w przypadku przebywania obcej osoby na terenie szkoły.

Procedura postępowania w przypadku wtargnięcia napastnika (terrorysty) do szkoły.

Procedura w przypadku zagrożenia podłożeniem ładunku wybuchowego.

Procedura bezpiecznego zachowania się podczas burzy

Procedura postępowania w sytuacji posiadania przedmiotów niedozwolonych na terenie szkoły.

Procedura postępowania w przypadku samookaleczenia lub próby samobójczej ucznia.

System pomocy uczniom mającym trudności w nauce

Procedura zwalniania ucznia oraz usprawiedliwiania nieobecności ucznia przez rodzica/prawnego opiekuna

Procedura postępowania w sytuacji zaistnienia wypadku ucznia.

Procedury postępowania nauczycieli w wypadku uzyskania informacji o spożywaniu przez uczniów alkoholu lub paleniu papierosów (na terenie szkoły i poza nią)

1. Nauczyciel przekazuje informację wychowawcy klasy.
2. Wychowawca o zaistniałym fakcie informuje pedagoga, a pedagog dyrektora szkoły.
3. Wychowawca, a w razie nieobecności wychowawcy pedagog lub dyrektor, niezwłocznie wzywa do szkoły rodziców (prawnych opiekunów) i odnotowuje fakt w dzienniku lekcyjnym. Wychowawca lub pedagog przeprowadza rozmowę z rodzicami oraz uczniem w ich obecności. W przypadku potwierdzenia informacji zobowiązuje ucznia do zaniechania negatywnego postępowania, rodziców zaś bezwzględnie do szczególnego nadzoru nad dzieckiem. W toku interwencji profilaktycznej może zaproponować rodzicom skierowanie ucznia do specjalistycznej placówki i udział dziecka w programie terapeutycznym. Jeżeli interwencje podejmuje pedagog, wychowawca jest zobowiązany do zapoznania się z podjętymi przez pedagoga działaniami i ścisłą współpracą w dalszym postępowaniu.
4. Jeżeli mimo działań podjętych przez wychowawcę napływają informacje, że sytuacja się powtarza, pedagog, a w następnej kolejności dyrektor, przeprowadza rozmowę z uczniem i rodzicami.
5. Jeżeli rodzice odmawiają współpracy lub nie stawiają się do szkoły, a nadal z wiarygodnych źródeł napływają informacje o przejawach demoralizacji ich dziecka, dyrektor szkoły w porozumieniu z pedagogiem pisemnie powiadamia o zaistniałej sytuacji sąd rodzinny lub policję (specjalistę do spraw nieletnich)
6. Podobnie, gdy szkoła wykorzysta wszystkie dostępne jej środki oddziaływań wychowawczych, a ich zastosowanie nie przynosi oczekiwanych rezultatów, dyrektor szkoły w porozumieniu z pedagogiem powiadamia sąd rodzinny lub policję. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tych instytucji.

Procedury postępowania nauczycieli w wypadku, gdy uczeń znajduje się na terenie szkoły pod wpływem alkoholu lub narkotyków

1. Nauczyciel powiadamia o swoich przypuszczeniach wychowawcę klasy i pedagoga.
2. Nauczyciel lub pedagog odizolowuje ucznia od reszty klasy, ale ze względów bezpieczeństwa nie pozostawia go samego (odprowadza go do gabinetu higienistki szkolnej) – stwarza warunki, w których nie będzie zagrożone jego życie ani zdrowie.
3. Nauczyciel lub pedagog wzywa pomoc medyczną w celu stwierdzenia stanu trzeźwości lub odurzenia, ewentualnie udzielenia pomocy.
4. Pedagog zawiadamia o tym fakcie dyrektora szkoły oraz rodziców (prawnych opiekunów), których zobowiązuje do niezwłocznego odebrania dziecka ze szkoły. Przekazuje ucznia rodzicom, sporządza notatkę o zaistniałej sytuacji, którą podpisują opiekunowie.
5. Gdy rodzice (prawni opiekunowie) odmówią odebrania dziecka ze szkoły, dyrektor szkoły powiadamia o tej sytuacji policję.
6. Dyrektor szkoły zawiadamia policję, gdy rodzice ucznia będącego pod wpływem alkoholu odmawiają przyjscia do szkoły, a uczeń jest agresywny, bądź swoim zachowaniem daje powód do zgorznięcia albo zagraża życiu lub zdrowiu innych osób.
7. Jeżeli powtarzają się przypadki, w których uczeń znajduje się na terenie szkoły pod wpływem alkoholu lub narkotyków, to dyrektor szkoły ma obowiązek niezwłocznego powiadomienia o tym policji lub sądu rodzinnego.

Procedury postępowania w wypadku, gdy nauczyciel znajduje na terenie szkoły substancję przypominającą wyglądem narkotyk

1. Nauczyciel zachowuje środki ostrożności, zabezpiecza substancję przed dostępem do niej osób nieodpowiednich oraz ewentualnym jej zniszczeniem oraz próbuje ustalić (o ile to jest możliwe w zakresie działań pedagogicznych), do kogo należy znaleziona substancja.
2. O zaistniałym zdarzeniu niezwłocznie powiadamia dyrektora szkoły, który wzywa policję.
3. Po przyjeździe policji dyrektor szkoły przekazuje funkcjonariuszom zabezpieczoną substancję i informacje dotyczące szczegółów zdarzenia.

Procedury postępowania w wypadku podejrzenia, że uczeń na terenie szkoły posiada substancję wyglądem przypominającą narkotyki

1. Nauczyciel zawiadamia wychowawcę i pedagoga, zaś pedagog dyrektora szkoły.
2. Dyrektor szkoły w obecności wychowawcy i/lub pedagoga ma prawo żądać, aby uczeń przekazał mu tę substancję, pokazał zawartość plecaka oraz kieszeni (we własnej odzieży), ewentualnie inne przedmioty budzące podejrzenie, co do związku z poszukiwaną substancją. Nauczyciel/wychowawca/ pedagog/ dyrektor nie ma prawa samodzielnie wykonać czynności przeszukania odzieży ani teczki ucznia – jest to czynność zastrzeżona dla policji.
3. Dyrektor szkoły wzywa rodziców (prawnych opiekunów) do niezwłocznego zgłoszenia się do szkoły.
4. W przypadku gdy uczeń, mimo wezwania, odmawia przekazania substancji i pokazania zawartości teczki, dyrektor wzywa policję, która w obecności rodziców przeszukuje rzeczy i odzież należącą do ucznia oraz zabezpiecza znalezioną substancję i zabiera ją do ekspertyzy. W przypadku nieobecności rodziców policja wykonuje powyższe czynności w obecności dyrektora i pedagoga szkoły.
5. Jeżeli uczeń odda dobrowolnie posiadaną substancję, dyrektor, po odpowiednim zabezpieczeniu, zobowiązany jest bezzwłocznie przekazać ją policji. Wcześniej pedagog ustala, w jaki sposób i od kogo uczeń nabył substancję. Całe zdarzenie pedagog dokumentuje, sporządzając dokładną notatkę z ustaleń wraz ze swoimi spostrzeżeniami – po konsultacji z nauczycielem, który zgłosił ten fakt.

Procedury postępowania w wypadku, gdy uczeń przyniesie do szkoły alkohol (papierosy)

1. Nauczyciel zabiera uczniowi alkohol (papierosy) i zabezpiecza go przed zniszczeniem.
2. Nauczyciel odizolowuje ucznia od innych uczniów, przekazuje go pod opiekę pedagoga. Zawiadamia wychowawcę.
3. Pedagog zgłasza ten fakt dyrektorowi szkoły, który natychmiast wzywa rodziców (prawnych opiekunów) do szkoły i informuje ich o zaistniałej sytuacji.
4. Pedagog rozmawia z uczniem w obecności dyrektora szkoły, wychowawców i rodziców – ustala pochodzenie alkoholu (papierosów), jego ilość, miejsce zakupu, ewentualnie nazwiska osób, które uczestniczyły w zakupie.
5. Dyrektor szkoły informuje policję o miejscu zakupu alkoholu lub papierosów przez nieletnich.
6. Pedagog sporządza protokół, który podpisują rodzice (prawni opiekunowie) ucznia. W protokole dokładnie opisuje zaistniałą sytuację wraz z ilością i rodzajem alkoholu (papierosów) wniesionego na teren szkoły.
7. Podczas rozmowy dyrektor informuje rodziców (prawnych opiekunów) i ucznia o konsekwencjach czynu.
8. Wychowawca rozmawia indywidualnie z innymi uczestnikami zdarzenia.

W przypadku znalezienia i używania na terenie szkoły broni, materiałów wybuchowych lub pirotechnicznych oraz innych niebezpiecznych substancji lub przedmiotów, należy zapewnić bezpieczeństwo przebywającym na terenie szkoły osobom, uniemożliwić dostęp osób postronnych

do tych przedmiotów i wezwać policję – postępowanie nauczycieli przebiega tak samo jak w przypadku przyniesienia przez ucznia na teren szkoły alkoholu (papierosów).

Każdy przypadek czynu karalnego (sprawca ukończył 13 lat) zaistniałego na terenie szkoły obowiązkowo zgłaszany jest na policję przez dyrektora szkoły lub pedagoga.

Do czynów karalnych ściganych z urzędu, a najczęściej popełnianych przez uczniów należą:

- bójki (co najmniej dwóch uczestników na dwóch);
- pobicia (dwóch, trzech lub więcej na jednego);
- wymuszania pieniędzy z użyciem przemocy (rozbój);
- kradzież;
- uszkodzenie ciała (agresja fizyczna) – jeżeli lekarz sądowy oceni niezdolność powyżej 7 dni, do 7 dni przestępstwo jest ścigane na wniosek rodziców (prawnych opiekunów). Osoba podejmująca interwencję powinna o tym poinformować rodziców (prawnych opiekunów) ze względu na konieczność posiadania zaświadczenia o urazach od lekarza sądowego.

Procedury postępowania nauczycieli wobec ucznia – ofiary czynu karalnego

1. Nauczyciel niezwłocznie powiadamia dyrektora szkoły i przekazuje sprawcę pedagogowi szkolnemu pod opiekę. Informuje wychowawcę ucznia o zaistniałej sytuacji.
2. Dyrektor szkoły niezwłocznie powiadamia rodziców (prawnych opiekunów) sprawcy, wzywa do przyścia do szkoły.
3. Dyrektor szkoły natychmiast powiadamia policję w razie zaistnienia poważnego czynu (rozbój, uszkodzenie ciała) lub gdy sprawca nie jest uczniem szkoły i jego tożsamość nie jest nikomu znana.
4. Nauczyciel zabezpiecza ewentualne dowody przestępstwa lub przedmioty pochodzące z przestępstwa i przekazuje je dyrektorowi szkoły, który z kolei przekazuje je policji.

Procedury postępowania nauczyciela wobec ucznia – ofiary czynu karalnego

1. Nauczyciel udziela poszkodowanemu pierwszej pomocy – zapewnia pomoc higienistki szkolnej (jeżeli jest na terenie szkoły), wzywa lekarza, jeśli ofiara doznała poważniejszych obrażeń.
2. Niezwłocznie powiadamia dyrektora szkoły, pedagoga, wychowawcę.
3. Dyrektor szkoły informuje o zdarzeniu rodziców ucznia.
4. Dyrektor szkoły niezwłocznie powiadamia policję w przypadku, kiedy istnieje konieczność profesjonalnego zabezpieczenia śladów przestępstwa, ustalenia okoliczności i ewentualnych świadków zdarzenia.

Obok konsekwencji prawnych przewidzianych dla sprawców czynów karalnych i nieletnich wykazujących objawy demoralizacji, wobec ucznia stosuje się kary określone w Statucie i Regulaminie Szkoły.

Procedury postępowania w przypadku agresywnego zachowania ucznia

Procedura zachowania się w przypadku czynu o stosunkowo niskiej szkodliwości (np. celowe popchnięcie, kopnięcie, wyzywanie):

Pracownik szkoły- świadek zdarzenia

1. Zdecydowanie i stanowczo, nie wdając się w dyskusje przerywa negatywne zachowania.
2. Rozdzielenie stron.

3. Ustalenie granic: niedopuszczenie do przejawów agresji wobec siebie jako osoby interweniującej.
4. Ocena zagrożenia i podjęcie decyzji o rodzaju interwencji.
5. Rozmowa z uczniem – zwrócenie uwagi na jego niewłaściwe zachowanie.
6. Zgłoszenie zaistniałego zdarzenia wychowawcy klasy.

Wychowawca

1. Rozmowa wychowawcy z uczestnikami zdarzenia.
2. Gdy dane zdarzenie powtórzy się więcej niż 3 razy – upomnienie wychowawcy i odpowiedni zapis w dzienniku szkolnym.
3. Gdy uczeń nadal nie reaguje na upomnienie – poinformowanie rodziców o zaistniałym fakcie; upomnienie dyrektora szkoły i obniżenie oceny z zachowania.

Procedura zachowania się w przypadku czynu o dużej szkodliwości (np. stworzenie zagrożenia dla życia i zdrowia siebie lub innych, uszkodzenie ciała itp.):

Pracownik szkoły- świadek zdarzenia

1. Zdecydowanie, stanowczo słownie, nie wdając się w dyskusje całkowite przerywa negatywne zachowanie sprawcy wobec ofiary
2. Rozdzielenie stron.
3. Ustalenie granic: nie dopuszczenie do przejawów agresji wobec siebie jako osoby interweniującej.
4. Ocena zagrożenia i podjęcie decyzji o rodzaju dalszej interwencji.
5. Udzielenie pierwszej pomocy ofierze zdarzenia i zabezpieczenie miejsca zdarzenia
6. Wezwanie pomocy medycznej w razie konieczności
7. Wezwanie wychowawcy (w przypadku jego nieobecności dyrektora szkoły lub jego zastępcy) i rozpoczęcie procedury wobec sprawcy zdarzenia.

Wychowawca

1. Powiadomienie dyrekcji o zaistniałym zdarzeniu.
2. Powiadomienie rodziców sprawcy i ofiary zaistniałego zdarzenia
3. Rozmowa indywidualna ze sprawcą zdarzenia – poinformowanie go o poważnym naruszeniu obowiązujących zasad, poinformowanie o dalszym toku postępowania.

Dyrektor szkoły

1. Wezwanie rodziców – powiadomienie ich o zaistniałym fakcie.
2. Ustalenie okoliczności zdarzenia – wysłuchanie stron.
3. W przypadku poważnego wykroczenia – wezwanie policji i przeprowadzenie rozmowy z uczniem w obecności rodziców, wychowawcy i dyrektora szkoły.
4. Upomnienie dyrektora szkoły – odpowiedni zapis w dzienniku szkolnym.
5. Obniżenie oceny z zachowania.

Procedury postępowania w przypadku zaniedbywania uczniów przez rodziców (prawnych opiekunów) pod względem zdrowotnym oraz zapewniania podstawowych potrzeb życiowych

1. Wychowawca rozmawia z uczniem.
2. Konsultuje się z pielęgniarką szkolną.
3. Wzywa rodziców (prawnych opiekunów) do szkoły. Odnotowuje fakt rozmowy w dzienniku lekcyjnym lub na karcie kontaktu z rodzicami (prawnymi opiekunami), zalecając konieczne działania, co rodzice (prawni opiekunowie) potwierdzają podpisem.

4. W przypadku braku wypełniania zaleceń wychowawca powiadamia pedagoga szkoły, który podejmuje odpowiednie działania i następnie informuje o tym dyrektora szkoły.
5. Pedagog w porozumieniu z dyrektorem szkoły ponownie wzywa rodziców (prawnych opiekunów) ucznia do szkoły. Wskazuje możliwość/konieczność pomocy/diagnozy w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej lub u lekarza specjalisty. Sporządza notatkę z odbytej rozmowy.
6. Przy braku współpracy z rodzicami (prawnymi opiekunami) ucznia dyrektor szkoły w porozumieniu z pedagogiem, w zależności od sytuacji, powiadamia instytucje wspierające rodzinę, Wydział Rodzinny i Nieletnich Sądu Rejonowego.

Procedury postępowania w przypadku zaniedbywania przez uczniów wypełniania obowiązków szkolnych.

1. Nauczyciel rozmawia z uczniem i wskazuje mu zaniedbania w stosunku do przedmiotu, nakazując konkretne działania i zobowiązując ucznia do ich wypełnienia.
2. W razie braku poprawy nauczyciel konsultuje się z wychowawcą.
3. Wychowawca wspólnie z nauczycielem rozmawia z uczniem i zobowiązuje go do wypełniania obowiązków.
4. W razie braku poprawy wychowawca/nauczyciel wzywa rodziców (prawnych opiekunów) do szkoły. Nauczyciel i/lub wychowawca rozmawiają z rodzicami i uczniem na temat zaniedbywania obowiązków oraz ewentualnie sugerują możliwość/konieczność przebadania dziecka w poradni Psychologiczno-Pedagogicznej. Wychowawca/nauczyciel odnotowuje fakt rozmowy w dzienniku lekcyjnym, zalecając konieczne działania, co rodzice (prawni opiekunowie) i uczeń potwierdzają podpisem.
5. W przypadku braku wypełnienia zaleceń wychowawca powiadamia pedagoga szkoły, który podejmuje odpowiednie działania w porozumieniu z dyrektorem szkoły.
6. Pedagog w porozumieniu z dyrektorem szkoły ponownie wzywa rodziców (prawnych opiekunów) ucznia do szkoły. Wskazuje konieczność diagnozy w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej lub innej pomocy specjalistycznej. Sporządza notatkę z odbytej rozmowy.
7. Przy braku współpracy z rodzicami (prawnymi opiekunami) ucznia dyrektor szkoły w porozumieniu z pedagogiem, w zależności od sytuacji, powiadamia instytucje wspierające rodzinę: Wydział Rodzinny i ds. Nieletnich Sądu Rejonowego.

Procedury postępowania nauczycieli w przypadku nierealizowania obowiązku szkolnego (wagary, częsta absencja)

1. Wychowawca powiadamia rodziców (prawnych opiekunów) o podejrzeniu wagarów i odnotowuje każdorazowo ten fakt w dzienniku lekcyjnym.
2. W przypadku stwierdzenia wagarów przeprowadza rozmowę ostrzegawczą z uczniem.
3. w przypadku powtarzającej się absencji ucznia powiadamia pedagoga szkoły.
4. Pedagog w porozumieniu z dyrektorem pisemnie wzywa rodziców (prawnych opiekunów) ucznia do szkoły. Dyrektor szkoły rozmawia z rodzicami (w razie potrzeby w obecności pedagoga i wychowawcy klasy). Przedstawia możliwe konsekwencje wynikające z nierealizowania obowiązku szkolnego (wagarów) określonych w Statucie Szkoły. Zobowiązuje rodziców (prawnych opiekunów) do szczególnego nadzoru nad dzieckiem.
5. W wypadku uchylania się rodzica (prawnego opiekuna) od regularnego posyłania dziecka na zajęcia szkolne dyrektor szkoły wysyła upomnienie dotyczące wypełniania obowiązku szkolnego określonego postanowieniami art. 15 ust. 2 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty.

6. W sytuacjach powtarzających się pedagog w porozumieniu z dyrektorem szkoły powiadamia dzielnicowego, a w następnej kolejności Wydział Rodzinny i ds. Nieletnich Sądu Rejonowego.

Procedury postępowania gdy uczeń przejawia problemy zdrowotne w przypadku nieobecności higienistki szkolnej

Przewodniczący klasy na prośbę nauczyciela prowadzącego lekcję zgłasza wychowawcy lub dyrekcji szkoły fakt dolegliwości zdrowotnych ucznia.

1. Dyrektor szkoły zabiera ucznia z klasy i w miarę możliwości udziela pierwszej pomocy.
2. Dyrektor szkoły niezwłocznie powiadamia rodziców (prawnych opiekunów) o zaistniałej sytuacji. Rodzic ma obowiązek natychmiastowego odebrania dziecka ze szkoły.
3. W przypadku braku kontaktu z rodzicem (prawnym opiekunem), gdy nie ma zagrożenia życia i zdrowia dziecka, uczeń pozostaje w szkole pod opieką nauczyciela lub wychowawcy (klasa, biblioteka, świetlica).
4. W sytuacjach zagrożenia zdrowia lub życia dziecka dyrektor szkoły niezwłocznie wzywa pogotowie i powiadamia rodziców (prawnych opiekunów).

Procedury postępowania w przypadku, gdy uczeń korzysta z telefonu komórkowego i innych urządzeń elektronicznych na terenie szkoły

1. Uczeń nie może korzystać z telefonu komórkowego i innego urządzenia elektronicznego podczas zajęć lekcyjnych, o czym jest poinformowany przez wychowawcę klasy (urządzenie to podczas zajęć powinno być wyłączone).
2. W przypadku, gdy uczeń korzysta z telefonu komórkowego lub innego urządzenia elektronicznego podczas zajęć, nauczyciel nakazuje wyłączenie urządzenia (zablokowanie karty) a następnie odbiera mu je.
3. Odebrany telefon komórkowy lub inne urządzenie elektroniczne nauczyciel niezwłocznie oddaje dyrektorowi szkoły oraz informuje o zaistniałej sytuacji wychowawcę klasy.
4. W przypadku, gdy uczeń nie chce oddać telefonu komórkowego lub innego urządzenia elektronicznego nauczycielowi, nauczyciel prosi przewodniczącego klasy o poinformowanie o tej sytuacji dyrektora szkoły.
5. Dyrektor szkoły bezzwłocznie informuje telefonicznie o tym fakcie rodziców (prawnych opiekunów) ucznia i zobowiązuje ich do osobistego zgłoszenia się po odbiór urządzenia.
6. W trakcie rozmowy z rodzicami (prawnymi opiekunami) ucznia dyrektor szkoły informuje o konsekwencjach wynikających z niestosowania się do ustaleń określonych w Statucie Szkoły (w tym kryteriach ocen zachowania).

Procedury postępowania w przypadku kradzieży

1. Uczeń zgłasza fakt kradzieży wychowawcy klasy.
2. Wychowawca przeprowadza rozmowę z poszkodowanym, a następnie ewentualnymi świadkami w celu ustalenia okoliczności zdarzenia.
3. Po ustaleniu okoliczności kradzieży wychowawca powiadamia rodziców (prawnych opiekunów) poszkodowanego oraz podejrzanego (sprawcy) i odnotowuje ten fakt w dokumentacji szkolnej.
4. Wychowawca decyduje, czy o zaistniałym fakcie powiadomić pedagoga i dyrektora szkoły.

5. Gdy powyższa decyzja wychowawcy będzie pozytywna, obowiązuje procedura taka sama, jak w przypadku sprawcy czynu karalnego.

Postępowanie w sytuacji naruszenia nietykalności osobistej nauczyciela lub pracownika szkoły (obelżywe wyzwiska, groźby, agresja fizyczna, zabranie przedmiotu należącego do nauczyciela lub pracownika szkoły)

Nauczyciel, podczas lub w związku z pełnieniem obowiązków służbowych, korzysta z ochrony przewidzianej dla funkcjonariuszy publicznych na zasadach określonych w ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny.

Za naruszenie godności osobistej nauczyciela lub innego pracownika Szkoły uznaje się:

- lekceważące i obraźliwe zachowania wobec nauczyciela lub innego pracownika. szkoły wyrażone w słowach lub gestach;
- lekceważące i obraźliwe zachowania ucznia w stosunku do nauczyciela lub innego pracownika szkoły w obecności osób trzecich;
- prowokacyjne zachowanie wyrażone w słowach lub gestach;
- nagrywanie lub fotografowanie ww. pracowników szkoły bez ich wiedzy i zgody;
- naruszenie prywatności i własności prywatnej tych osób;
- użycie wobec nich przemocy fizycznej lub psychicznej;
- pomówienia i oszczerstwa wobec ww. pracowników;
- naruszenie ich nietykalności osobistej poprzez upublicznianie nieautoryzowanych informacji w Internecie i innych mediach.

Procedura

1. Poszkodowany zgłasza zdarzenie do Dyrektora szkoły.

2. Dyrektor szkoły przeprowadza z uczniem rozmowę wstępną, a następnie podejmuje następujące działania:

a) Jeżeli zdarzenie ma miejsce po raz pierwszy:

- wychowawca niezwłocznie powiadamia telefonicznie rodziców ucznia o zaistniałej sytuacji,
- uczeń otrzymuje naganę wychowawcy klasy na piśmie za rażące naruszenie postanowień Statutu,
- rodzice/prawni opiekunowie i uczeń podpisują ze szkołą kontrakt indywidualny, zawierający dalsze zasady współpracy stron,
- jeżeli uczeń ma kuratora sądowego, zostaje on także poinformowany o zaistniałych okolicznościach.

b) Jeżeli zdarzenie ma miejsce po raz kolejny:

- wychowawca niezwłocznie powiadamia telefonicznie rodziców ucznia o zaistniałej sytuacji,
- uczeń otrzymuje naganę Dyrektora szkoły na piśmie za rażące naruszenie postanowień Statutu,
- uczeń otrzymuje obniżoną ocenę zachowania co najmniej o jeden stopień,
- rodzice/prawni opiekunowie i uczeń podpisują ze szkołą kontrakt indywidualny, zawierający dalsze zasady współpracy stron,
- w przypadku niedotrzymania postanowień kontraktu szkoła kieruje pismo do sądu rodzinnego z prośbą o rozeznanie sytuacji rodzinnej ucznia.

c) Jeżeli zdarzenie, opisane w pkt. a- h ma miejsce po raz trzeci, uczeń zostaje skreślony z listy uczniów.

W każdym przypadku należy sporządzić notatkę służbową, dotyczącą zaistniałego zdarzenia.

Postępowanie w sytuacji wystąpienia w szkole zjawiska cyberprzemocy

1. Jeśli wiedzę o zajściu posiada nauczyciel niebędący wychowawcą, powinien przekazać informację wychowawcy klasy, który informuje o fakcie dyrektora.
2. Dyrektor wspólnie z wychowawcą dokonują analizy zdarzenia i planują dalsze postępowanie.
3. Do zadań szkoły należy także ustalenie okoliczności zdarzenia i ewentualnych świadków.

Wszelkie dowody cyberprzemocy powinny zostać zabezpieczone i zarejestrowane. Należy zanotować datę i czas otrzymania materiału, treść wiadomości oraz, jeśli to możliwe, dane nadawcy (nazwę użytkownika, adres e-mail, numer telefonu komórkowego itp.) lub adres strony www, na której pojawiły się szkodliwe treści czy profil. Takie zabezpieczenie dowodów nie tylko ułatwi dalsze postępowanie dostawcy usługi (odnalezienie sprawcy, usunięcie szkodliwych treści z serwisu), ale również stanowi materiał, z którym powinny się zapoznać wszystkie zaangażowane w sprawę osoby: dyrektor, rodzice, a wreszcie policja, jeśli doszło do złamania prawa.

Warto zadbać o udział nauczyciela informatyki w procedurze interwencyjnej, szczególnie na etapie zabezpieczania dowodów i ustalania tożsamości sprawcy cyberprzemocy.

Działania wobec sprawcy cyberprzemocy

Gdy sprawca cyberprzemocy jest znany i jest on uczniem szkoły, pedagog szkolny podejmuje dalsze działania.

1. Rozmowa z uczniem-sprawcą przemocy o jego zachowaniu:

- ustalenie okoliczności zajścia, wspólne zastanowienie się nad jego przyczynami i poszukanie rozwiązania sytuacji konfliktowej;
- przekazanie sprawcy komunikatu o tym, że szkoła nie akceptuje żadnych form przemocy;
- omówienie z uczniem skutków jego postępowania i poinformowanie o konsekwencjach regulaminowych, które zostaną wobec niego zastosowane; (obniżenie punktów z zachowania)
- zobowiązanie sprawcy do zaprzestania swojego działania i usunięcia z sieci szkodliwych materiałów;

2. Powiadomienie rodziców sprawcy i omówienie z nimi zachowania dziecka:

- powiadomienie rodziców sprawcy o przebiegu zdarzenia i zapoznanie z materiałem dowodowym, a także z decyzją w sprawie dalszego postępowania i podjętych przez szkołę środków dyscyplinarnych wobec ich dziecka;
- w miarę możliwości należy starać się pozyskać rodziców do współpracy i ustalić jej zasady

3. Objęcie sprawcy opieką psychologiczno-pedagogiczną:

- praca ze sprawcą powinna zmierzać w kierunku pomocy uczniowi w zrozumieniu konsekwencji swojego zachowania, w zmianie postawy i postępowania ucznia, w tym sposobu korzystania z nowych technologii
- w uzasadnionym przypadku można w toku interwencji zaproponować uczniowi (za zgodą rodziców) skierowanie do specjalistycznej placówki i udział w programie terapeutycznym.

Działania wobec ofiary cyberprzemocy

1. Wsparcie psychiczne

Podobnie jak w przypadku innych form przemocy, ofiara cyberprzemocy potrzebuje pomocy i emocjonalnego wsparcia ze strony dorosłych. Musi także wiedzieć, że szkoła podejmie odpowiednie kroki w celu rozwiązania problemu.

Podczas rozmowy z uczniem – ofiarą cyberprzemocy:

- Zapewnij go, że dobrze zrobił, mówiąc Ci o tym, co się stało.
- Powiedz, że widzisz i rozumiesz, że jest mu trudno ujawnić to, co go spotkało.
- Powiedz mu, że nikt nie ma prawa tak się zachowywać wobec niego.
- Zapewnij go, że szkoła nie toleruje żadnej formy przemocy i że postarasz się mu pomóc, uruchamiając odpowiednie procedury interwencyjne.
- Bądź uważny na pozawerbalne przejawy uczuć dziecka – zażenowanie, skrępowanie, wstyd, lęk, przerażenie, smutek, poczucie winy.

Procedura postępowania w przypadku niszczenia mienia szkolnego i prywatnego na terenie szkoły

1. W sytuacji dostrzeżenia niszczenia mienia szkolnego lub prywatnego na terenie placówki, każdy uczeń zobowiązany jest poinformować o tym wychowawcę, nauczyciela dyżurującego lub innego pracownika szkoły.

2. Uczeń, który zniszczył, uszkodził mienie szkolne lub prywatne, bez względu na okoliczności, zobowiązany jest zgłosić ten fakt wychowawcy, nauczycielowi dyżurującemu lub innemu pracownikowi szkoły.

3. Uczeń, którego mienie prywatne zostało zniszczone na terenie szkoły, jest zobowiązany zgłosić szkodę wychowawcy lub innemu pracownikowi szkoły.

Procedura ta nie obowiązuje w przypadku uszkodzenia mienia prywatnego, którego posiadanie na terenie szkoły jest zabronione i za które szkoła nie ponosi odpowiedzialności/sprzęt elektroniczny, biżuteria itp./

4. Nauczyciel lub pracownik szkoły, któremu zgłoszono fakt niszczenia (zniszczenia) mienia szkolnego lub prywatnego, podejmuje następujące działania:

- a. Powstrzymuje i ustala sprawców.
- b. Powiadamia wychowawcę ucznia (jeżeli nim nie jest).
- c. Informuje pracownika obsługi (jeżeli zostało zniszczone mienie szkolne).

5. Wychowawca:

a. Powiadamia o zaistniałym fakcie dyrektora szkoły. W razie zniszczenia, które może stać się zagrożeniem dla zdrowia innych dyrektor szkoły zabezpiecza uszkodzone mienie.

b. Przeprowadza rozmowę z uczniem na temat zaistniałej sytuacji, może też skierować ucznia do pedagoga.

c. Wpisuje uczniowi uwagę z zachowania oraz w porozumieniu z pedagogiem oraz dyrektorem podejmują decyzję o sposobie zadośćuczynienia lub ukarania sprawcy.

d. Powiadamia rodziców o konsekwencjach czynu ucznia i rodzaju zastosowanej kary.

W obecności pedagoga szkolnego, a w razie konieczności także dyrektora, przeprowadza rozmowę wychowawczą z uczniem w obecności rodziców.

e. Ustala z uczniem i rodzicami sposób i termin naprawienia wyrządzonych szkód lub uiszczenia opłaty za ich naprawę.

f. jeśli szkoda nie zostanie naprawiona w ustalonym terminie, dyrektor szkoły wzywa rodziców (opiekunów prawnych) do natychmiastowego wywiązania się z poczynionych ustaleń.

g. rodzice i uczeń zobowiązują się do podjęcia pracy nad eliminacją podobnych szkodliwych zachowań;

6. W przypadku, gdy trudno ustalić, kto dokonał zniszczeń, dyrektor szkoły informuje uczniów klasy, w której może być sprawca, o konieczności jego ujawnienia. Jeśli osoba winna nie zostanie wskazana, dyrektor szkoły może zobowiązać do pokrycia całkowitego kosztu naprawy zniszczonego mienia wszystkich uczniów danej klasy.

7. W szczególnych aktach wandalizmu dyrektor szkoły sprawę zgłasza na policję.

8. Osoba interweniująca sporządza notatkę ze zdarzenia.

Procedura postępowania w przypadku powzięcia informacji lub podejrzenia o molestowaniu nieletniego

1. Osoba, która powzięła informację bądź podejrzewa, że uczeń może być ofiarą molestowania, powyższą informację przekazuje do pedagoga szkolnego.

2. Pedagog:

- przeprowadza rozmowę z dzieckiem,
- do szkoły wzywa rodziców (prawnych opiekunów),
- o zaistniałej sytuacji powiadamia dyrektora szkoły.

3. Rodzice wraz z dzieckiem kierowani są do Poradni Psychologiczno- Pedagogicznej, na konsultację psychologiczną w celu objęcia dziecka opieką specjalistyczną.

4. O zaistniałej sytuacji informowana jest pisemnie Policja.

Procedura na wypadek pojawienia się osób psychicznie oraz fizycznie molestujących dzieci i nakłaniających do czynności seksualnych.

Należy bezzwłocznie podjąć działania mające na celu powstrzymanie tego zjawiska.

1. w pierwszym kroku po stwierdzeniu zagrożenia należy powiadomić dyrektora oraz pedagoga szkolnego

2. w przypadku potwierdzenia informacji o pojawianiu się osób obcych, zaczepiających uczniów, należy bezzwłocznie powiadomić najbliższą placówkę Policji

3. następnie dyrektor szkoły winien przekazać pracownikom szkoły informację o stwierdzonym zagrożeniu

4. wychowawcy klas oraz pedagog szkolny winni podjąć działania profilaktyczne wśród uczniów w celu wskazania potencjalnego zagrożenia oraz wskazania możliwych form przekazania informacji o osobach, które mogą stwarzać zagrożenie

5. w przypadku stwierdzenia, że uczeń był molestowany, bezzwłocznie powinni zostać powiadomieni rodzice/prawni opiekunowie ucznia oraz policja w celu przeprowadzenia czynności sprawdzających, które umożliwią ustalenie sprawcy molestowania

6. wychowawca lub pedagog szkolny przeprowadza indywidualną rozmowę z uczniem (w obecności rodziców ustala przyczyny i okoliczności zdarzenia)
7. dyrektor winien wezwać do szkoły rodziców/prawnych opiekunów ucznia - sprawcy
8. wychowawca lub pedagog szkolny winien przeprowadzić rozmowę z rodzicami/prawnymi opiekunami ucznia -sprawcy na temat zdarzenia
9. dyrektor szkoły w porozumieniu z rodzicami/prawnymi opiekunami ustali działania z udziałem psychologa dziecięcego lub pedagoga w celu zapewnienia opieki nad uczennicą/uczniem.

Procedura postępowania na wypadek rozpowszechniania pornografii w szkole przez ucznia

1. W przypadku powzięcia przez nauczyciela/rodzica lub inną osobę informacji o rozpowszechnianiu przez ucznia pornografii w Internecie, w szkole należy bezzwłocznie powiadomić dyrektora szkoły oraz administratora sieci o zaistniałym zdarzeniu
2. W przypadku, gdy uczeń przekazuje informację o osobach, które pokazywały materiały pornograficzne, konieczne jest zapewnienie anonimowości w celu uniknięcia ewentualnych konsekwencji, które mogą być związane z przemocą skierowaną wobec tego ucznia przez sprawców zdarzenia.
3. Dyrektor szkoły winien przekazać informację o stwierdzonym zagrożeniu pracownikom szkoły.
4. Wychowawca klasy i pedagog szkolny winien podjąć działania profilaktyczne wśród uczniów w celu wskazania zagrożeń, jakie niesie za sobą upublicznianie materiałów o charakterze pornograficznym oraz wskazania możliwych konsekwencji tego typu działań
5. Dyrektor winien wezwać do szkoły rodziców/prawnych opiekunów ucznia, który rozpowszechniał materiały pornograficzne
6. Wychowawca lub pedagog/psycholog szkolny winien przeprowadzić rozmowę z rodzicami/prawnymi opiekunami ucznia sprawcy na temat zdarzenia.

Procedura postępowania w przypadku podejrzenia, że uczeń jest ofiarą przemocy w rodzinie – „Niebieska karta”.

1. Nauczyciel przyjmuje informację, zapewniając dyskrecję zgłaszającemu poprzez wysłuchanie go bez świadków. Zapisuje datę i godzinę zgłoszenia.
2. Nauczyciel informuje o zaistniałym fakcie lub zdarzeniach wychowawcę klasy lub/i dyrektora szkoły.
3. Wychowawca informuje pedagoga lub/i dyrektora szkoły, o ile nie zrobił tego nauczyciel.
4. Jeżeli stan ucznia wskazuje na zagrożenie jego zdrowia i życia, dyrektor lub pedagog wzywa lekarza.
5. Dyrektor lub pedagog, dbając o dyskrecję, przeprowadzają rozmowę z poszkodowanym, o ile jest to możliwe (gdzie i kiedy doszło do zdarzenia lub zdarzeń, jaka była ich częstotliwość).
6. Pedagog zawiadamia lub/i wzywa do szkoły rodzica (prawnego opiekuna lub osobę z najbliższej rodziny) pokrzywdzonego, którego sprawa nie dotyczy. Rozmowa odbywa się w obecności dyrektora szkoły.
7. Dyrektor podejmuje decyzję o wdrożeniu procedury „Niebieska Karta” i wyznacza pracownika, który ją przeprowadza.

8. Dyrektor niezwłocznie po wdrożeniu procedury zawiadamia przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego i przekazuje mu sporządzoną dokumentację pokrzywdzonego.
9. W przypadku osoby nieletniej dyrektor zawiadamia sąd rodzinny .

Zadania pracowników szkoły w sprawie ucznia dotkniętego przemocą

Dyrektor szkoły:

- przyjmuje zgłoszenie o krzywdzeniu ucznia w rodzinie
- w sytuacjach podejrzenia przemocy domowej wobec ucznia podejmuje decyzję o uruchomieniu procedury „Niebieskie Karty”
- bierze udział w rozmowie z rodzicami
- informuje opiekunów o konsekwencjach prawnych stosowania przemocy
- organizuje pomoc psychologiczno-pedagogiczną dla ucznia
- prowadzi nadzór nad prowadzeniem przypadku ucznia krzywdzonego
- zapewnia pomoc nauczycielom w realizacji ich zadań, np. ułatwia konsultacje trudnych spraw ze specjalistami, wspiera, organizuje szkolenia w zakresie reagowania na przemoc w rodzinie wobec ucznia
- dba o to, by na terenie szkoły znajdowały się powszechnie dostępne informacje o organizacjach i instytucjach pomagających ofiarom przemocy (adresy, telefony itp.)

Pedagog szkolny:

- przyjmuje i odnotowuje sprawę zgłoszenia o przemocy w rodzinie
- diagnozuje sytuację ucznia i jego rodziny
- jest koordynatorem pomocy uczniowi krzywdzonemu oraz jego rodzinie
- przeprowadza rozmowy z uczniem oraz jego rodzicami lub prawnymi opiekunami
- dyskretnie monitoruje sytuację ucznia w rodzinie
- pozostaje w ciągłym kontakcie z wychowawcą i dyrektorem w sprawach dotyczących ucznia oraz jego rodziny
- pomaga pracownikom szkoły we właściwym postępowaniu względem ofiary przemocy
- informuje rodziców o możliwych kierunkach wsparcia ucznia
- pomaga rodzicom w zrozumieniu podstawowych i typowych reakcji ucznia na różnorodne sytuacje
- kieruje uczniów oraz rodziców do placówek specjalistycznych
- współpracuje ze specjalistami pomagającymi uczniowi i jego rodzinie może być osobą, która uruchamia procedurę „Niebieskie Karty” poprzez wypełnienie formularza „Niebieskiej Karty”
- bierze udział w pracach zespołu interdyscyplinarnego opracowującego strategię działań względem całej rodziny, a w szczególności względem ofiary i sprawcy przemocy
- dokumentuje wszystkie podejmowane działania względem ucznia i jego rodziny

Wychowawca klasy:

- przyjmuje zgłoszenie o przemocy w rodzinie ucznia
- powiadamia dyrektora szkoły
- może być osobą, która uruchamia procedurę „Niebieskie Karty” poprzez wypełnienie formularza „Niebieskiej Karty”
- w przypadku gdy uczeń ma obrażenia, przeprowadza go do miejsca udzielenia pomocy

- dba, by ofiara przemocy czuła się bezpiecznie
- uważnie wstuchuje się w relacje ucznia
- przekazuje sprawę pedagogowi szkolnemu
- wzywa rodziców/opiekunów prawnych
- odnotowuje w dokumentach wychowawcy swoje spostrzeżenia oraz szczegółową charakterystykę spotkania z rodzicami, z opisem postanowień i planów działania
- udziela stałego wsparcia uczniowi oraz dyskretnie monitoruje jego sytuację w późniejszym okresie
- monitoruje zespół klasowy, by skutki przemocy w domu nie wpływały na obniżenie pozycji poszkodowanego w klasie

Pielęgniarka szkolna (gdy stwierdzone zostaną obrażenia u ucznia)

- dyskretnie, z poszanowaniem praw ucznia ogląda obrażenia
- udziela pierwszej pomocy przedmedycznej, jeśli sytuacja tego wymaga
- zgłasza potrzebę pomocy medycznej (według własnej oceny)
- towarzyszy lub angażuje osoby towarzyszące w razie konieczności odwiezienia ucznia do szpitala
- zapisuje w karcie zdrowia ucznia rodzaj stwierdzonych obrażeń oraz zakres udzielonej pomocy
- udziela informacji (szczególnie rodzicom) o ewentualnych konsekwencjach pobicia dla zdrowia ucznia
- przekazuje lekarzom kluczowe informacje o poszkodowanym i sytuacji
- sporządza notatkę służbową

Nauczyciele:

- przekazują wychowawcy i pedagogowi szkolnemu informacje o tym, że podejrzewają przemoc w rodzinie ucznia
- sporządzają notatkę służbową
- monitorują sytuację ucznia
- mogą być osobami, które uruchamiają procedurę „Niebieskie Karty” poprzez wypełnienie formularza „Niebieskiej Karty”
- dbają o realizację treści z zakresu bezpieczeństwa i profilaktyki w bieżącej pracy pedagogicznej z uczniami
- prowadzą psychoedukację rodziców

Niepedagogiczni pracownicy szkoły:

- są uważni i wrażliwi na sytuację uczniów;
- reagują na objawy przemocy oraz niepokojące zachowania, których mogą być świadkami; zgłaszają obserwowane, niepokojące sygnały dyrekcji szkoły, pedagogowi.

Procedura postępowania w przypadku przebywania obcej osoby na terenie szkoły.

Przez osobę „obcą” na terenie szkoły rozumie się osobę, która:

- nie jest rodzicem ucznia tej szkoły,
- nie jest pracownikiem szkoły,

- nie jest osobą zaproszoną przez dyrekcję szkoły, wychowawcą klasy lub innego pracownika i która swoim zachowaniem w wyraźny sposób narusza zasady i normy współżycia społecznego bądź też w inny sposób stanowi zagrożenie dla porządku na terenie szkoły oraz bezpieczeństwa uczniów lub innych osób przebywających na terenie szkoły.

W przypadku obecności osoby obcej:

1. Każdy nauczyciel lub pracownik szkoły zobowiązany jest do niezwłocznego ustalenia celu pobytu osób obcych na terenie szkoły oraz, w przypadku uzasadnionym nieodpowiednim zachowaniem tych osób, zażądać okazania dokumentu tożsamości i kazać opuścić teren szkoły.
2. Interesanci w sprawach ogólnych (urzędowych) kierowani są do sekretariatu szkoły lub dyrektora.
3. W przypadku, gdy osoba postronna odmawia podania celu wizyty, zachowuje się agresywnie bądź stwarza zagrożenie dla osób przebywających w szkole, należy kazać opuścić szkołę.
4. Przy odmowie wyjścia wezwać policję.
5. O sytuacji niezwłocznie powinna zostać poinformowana dyrekcja szkoły.

Procedura postępowania w przypadku wtargnięcia napastnika (terrorysty) do szkoły.

Poniższe rekomendacje odnoszą się do niezbędnej reakcji nauczyciela i dotyczą sytuacji wtargnięcia napastnika z niebezpiecznym narzędziem lub bronią, który strzela do osób znajdujących się na korytarzu i w salach lekcyjnych, tzw. aktywny strzelec.

1. Jeżeli nie miałeś szansy na ucieczkę, ukryj się, zamknij drzwi na klucz (zabarykaduj się) - szybkie zamknięcie drzwi może uniemożliwić napastnikowi wejście do pomieszczenia i zabicie kolejnych osób
2. Wycisz i uspokój uczniów - wszelkie dźwięki wydostające się z sal lekcyjnych mogą spowodować próbę wejścia napastnika do pomieszczenia lub ostrzelanie sali lekcyjnej przez drzwi czy ścianę
3. Zaopiekuj się uczniami ze SPE2 i uczniami, którzy potrzebują pomocy - należy zwrócić szczególną uwagę na dzieci, które specyficznie reagują na stres i mogą mieć problemy z opanowaniem emocji
4. Każ bezwzględnie wyciszyć, wyłączyć telefony - niespodziewane sygnały telefonów mogą zdradzić obecność osób wewnątrz zamkniętych pomieszczeń i zachęcić napastnika do wejścia
5. Poinformuj policję wysyłając informację tekstową - SMS o zaistniałej sytuacji – w przypadku wtargnięcia napastnika do szkoły niezbędnym jest natychmiastowe przekazanie informacji policji
6. Zasłoń okno, zgaś światło - należy zaciemnić salę aby utrudnić obserwację osób zabarykadowanych w salach lekcyjnych przez osoby współpracujące z napastnikami, a znajdujące się na zewnątrz obiektu szkolnego
7. Nie przemieszczaj się - przemieszczanie się może powodować dźwięki lub cień, który może zostać zauważony przez napastników
8. Stań poniżej linii okien, zejźdź ze światła drzwi - przebywanie w świetle drzwi rzuca cień i może zostać zauważone przez napastników
9. Zejźdź z linii strzału, połoź się na podłodze - z reguły napastnicy strzelają na wysokości około 1 do 1,5 m. Strzały z broni palnej bez problemu penetrują drzwi i mogą zabić osoby znajdujące się wewnątrz
10. Jeżeli padną strzały, nie krzycz - napastnicy oddając na ślepo strzały przez zamknięte drzwi chcą sprowokować krzyki przerażonych osób i upewnić się czy w salach rzeczywiście nikogo nie ma

11. Nie otwieraj nikomu drzwi - interweniujące oddziały policji w przypadku takiej konieczności same otworzą drzwi. Napastnicy mogą zmusić osoby funkcyjne do przekazania komunikatu, który ma spowodować otwarcie drzwi

12. W przypadku wtargnięcia napastnika do pomieszczenia podejmij walkę, która może być ostatnią szansą na uratowanie życia - w sytuacji obecności aktywnego strzelca jego celem jest zabicie jak największej liczby ludzi. W takiej sytuacji podjęcie walki może dać jedyną szansę na uratowanie życia

W przypadku bezpośredniego kontaktu z napastnikami, którzy dążą do przejęcia kontroli nad szkołą:

1. Wykonuj bezwzględnie polecenia napastnika - wszelkie próby oporu mogą być uznane przez napastników jako akt agresji i zakończyć się śmiercią zakładników
2. Na żądanie terrorystów oddaj im przedmioty osobiste, np. telefon - wszelkie próby oszukania napastników mogą zakończyć się śmiercią osoby oszukującej
3. Poinformuj, że nie możesz wykonać jakiegoś polecenia - w takim przypadku ewentualne niewykonanie polecenia napastników nie zostanie potraktowane jako próba oporu
4. Nie patrz terrorystom w oczy, unikaj kontaktu wzrokowego - w takiej sytuacji patrzenie w oczy może zostać uznane za akt prowokacji i agresji
5. Nigdy nie odwracaj się plecami do napastnika - odwracanie plecami może zostać uznane jako akt agresji czy lekceważenia, utrudnia także orientację w sytuacji
6. Nie zwracaj na siebie uwagi - niezwracanie na siebie uwagi może zwiększyć szansę na uratowanie życia w przypadku, gdy zamachowcy zdecydują się zabić kogoś dla przykładu
7. Nie lekceważ napastnika i nie bądź agresywny - brak szacunku i agresja mogą zostać ukarane przez zamachowców
8. Nie oszukuj terrorysty - oszustwo może zostać potraktowane jako brak szacunku czy agresji i zostać ukarane
9. Uspokój uczniów, zawsze zwracaj się do nich po imieniu - zwracanie się do uczniów po imieniu pozwala na ich spersonalizowanie, co może spowodować lepsze ich traktowanie przez zamachowców
10. Poinformuj napastnika o uczniach ze schorzeniami - wiedza ta w konsekwencji obniży agresję ze strony zamachowców wobec dzieci, których zachowanie odstaje od reszty
11. Pytaj zawsze o pozwolenie, np. gdy chcesz się zwrócić do uczniów - każda aktywność podjęta bez zgody zamachowców może zostać potraktowana jako akt oporu czy agresji i w konsekwencji ukarana
12. Zawsze korzystaj z dobrej woli terrorysty - nigdy nie wiadomo, kiedy kolejny raz będziemy mogli napić się czy zjeść posiłek.

W przypadku działań antyterrorystycznych podjętych przez policję:

1. Nie uciekaj z miejsca zdarzenia, nie wykonuj gwałtownych ruchów – możesz zostać uznany za terrorystę - policja w trakcie operacji odbijania zakładników nie jest w stanie odróżnić napastników od ofiar
2. Nie próbuj pomagać służbom ratowniczym, dyskutować z nimi - próba pomocy siłom bezpieczeństwa bez ich wyraźnej zgody czy prośby może zostać potraktowane jako akt agresji
3. Połóż się na podłodze, trzymaj ręce z otwartymi dłońmi najlepiej na wysokości głowy - taka pozycja pozwala widzieć ewentualne niebezpieczne narzędzia będące w posiadaniu zamachowców, którzy wtopili się w szeregi zakładników

4. Słuchaj poleceń i instrukcji grupy antyterrorystycznej, poddawaj się jej działaniom - postawa taka ułatwia działania policji, a także identyfikację zamachowców, którzy próbują się wtopić w szeregi napastników
5. Nie trzymaj oczu w przypadku użycia gazów łzawiących - tarcie oczu tylko pogarsza skutki użycia gazu łzawiącego
6. Pytaj o pozwolenie zaopiekowania się swoimi uczniami - wszelkie samowolne działania mogą zostać potraktowane jako akt agresji i mogą utrudnić akcję ratunkową
7. Odpowiadaj na pytania funkcjonariuszy - policja zbiera kluczowe informacje mające się przyczynić do skutecznej akcji uwolnienia zakładników i identyfikacji zamachowców
8. Bądź przygotowany na traktowanie ciebie jako potencjalnego terrorysty dopóki twoja tożsamość nie zostanie potwierdzona - w pierwszej fazie operacji odbijania zakładników policja nie jest w stanie odróżnić zakładników od napastników, którzy często próbują się wtapiać w tłum i uciec z miejsca ataku
9. Po wydaniu polecenia wyjścia – opuść pomieszczenie jak najszybciej, oddal się we wskazanym kierunku - w przypadku interwencji sił bezpieczeństwa należy wykonać polecenia dokładnie tak, jak tego chcą siły interwencyjne
10. Nie zatrzymuj się dla zabrania rzeczy osobistych, zawsze istnieje ryzyko wybuchu lub pożaru - najważniejsze jest uratowanie życia i zdrowia, a dopiero później ratowanie dóbr materialnych.

Procedura w przypadku zagrożenia podłożeniem ładunku wybuchowego.

Jeśli groźba została przekazana telefonicznie:

1. Osoba odbierająca telefon powinna starać się zatrzymać dzwoniącego przy telefonie tak długo, jak to możliwe i zawiadomić kogoś wstępnie umówionym sygnałem, aby można było zgłosić prośbę o wysłanie dzwoniącego.
  - Zadzwoń pod „997” powiedz operatorowi, „Tu (imię i nazwisko) z (nazwa szkoły). Właśnie mamy telefon na drugiej linii z groźbą podłożenia ładunku wybuchowego. Numer tej linii to ..... Proszę wysłać dzwoniącego”.
  - Podaj wszystkie dodatkowe informacje, jakich potrzebować będzie operator. Należy to robić szybko (nie można ustalić numeru, gdy dzwoniący się rozłączy
2. Postaraj się ustalić, czy dzwoniącym jest osoba dorosła czy uczeń. Jeśli jest to uczeń, ustalenie jego tożsamości może być łatwiejsze.
3. Dyrektor powinien ocenić, czy należy ogłosić ewakuację zagrożonego budynku. Po podjęciu decyzji o ewakuacji, jeśli zagrożony jest jeden konkretny budynek, należy ewakuować także budynki przyległe i rozpocząć przeszukiwanie.
  - Jeśli to możliwe, nie wszczynać formalnego alarmu.
  - Użyć telefonów wewnętrznych, osobistego powiadomienia przez wyznaczone osoby w celu ewakuacji zagrożonych pomieszczeń.
  - Jeśli zachodzi konieczność ewakuacji całej szkoły, uruchomić alarm pożarowy.
4. Dyrektor może także zdecydować o powiadomieniu straży pożarnej i policji, jeśli w jego opinii jest to uzasadnione.
5. Powiadom kuratorium oświaty.
6. Powróć do zajęć szkolnych po przeszukaniu budynku i uzyskaniu zapewnienia ze strony służb, że jest bezpieczny.

7. Nie nadawać zdarzeniu rozgłosu większego niż jest to konieczne. Jeśli otrzymano powiadomienie o groźbie podłożenia ładunku wybuchowego za pośrednictwem policji lub innej instytucji, postępować zgodnie z punktami od 3 do 7. Groźbę pisemną przekazać policji i postępować zgodnie z punktami procedury od 3 do 7. Osoba odbierająca telefon/groźbę, powinna jak najszybciej wypełnić raport o otrzymaniu groźby podłożenia ładunku wybuchowego (załącznik nr 1 do procedury).

Załącznik do procedury w przypadku zagrożenia podłożeniem ładunku wybuchowego

RAPORT Z ODEBRANIA GROŹBY O PODŁOŻENIU ŁADUNKU WYBUCHOWEGO

Szkoła:.....

Data.....Godzina odebrania telefonu.....

Telefon odebrany przez:.....

Na numer telefonu.....

Kiedy nastąpi wybuch?.....

Gdzie jest bomba?.....

Co spowoduje wybuch?.....

Jaka to bomba?.....

Dlaczego to robisz?.....

Kim jesteś?.....

Jak można się z tobą skontaktować?.....

Zapisz dokładny tekst
groźby:.....
.....
.....

Głos w telefonie: Mężczyzna   Kobieta   Dziecko wiek.....

                          Oburzony/pijany   Akcent   Wada wymowy .....

Inne (jakie?).....

Odgłosy w tle:

Muzyka   Rozmowa   Dzieci   Maszyny   Samolot   Klawiatura   Ulica

Inne (jakie?).....

Uwagi: .....
.....

Sporządzone przez:.....Data:.....

Procedura bezpiecznego zachowania się podczas burzy

Jeśli podczas wycieczek z dziećmi i młodzieżą grupę zastanie burza, należy pamiętać o podstawowych zasadach bezpieczeństwa i nie ulegać panice.

1. W przypadku przebywania poza terenem zabudowanym, nie należy ukrywać się pod drzewami (bardzo często dochodzi do uderzenia pioruna lub złamania drzewa).
2. Jako schronienie wykorzystać należy istniejące budowle: most, wiadukt, przepusty lub inne stałe konstrukcje.
3. Jeżeli nie ma możliwości ukrycia się, to należy wykorzystać zagłębienia terenu (rów, głęboki dół).
4. Nie należy zbliżać się do linii energetycznych - jeśli linia ulegnie zerwaniu, grozi porażenie prądem.
5. Nie wolno chować się pod niepewnymi konstrukcjami.
6. Nie należy używać telefonów komórkowych.
7. Gdy burza zaskoczy podczas podróży autokarem lub samochodem, należy niezwłocznie przerwać jazdę i ustawić pojazd z dala od przydrożnych drzew. W czasie nawałnicy często dochodzi do przygniecenia samochodu przez powalone wiatrem przydrożne drzewa.
8. Nie należy parkować pojazdu pod drzewami i słupami energetycznymi.

Procedura postępowania w sytuacji posiadania przedmiotów niedozwolonych na terenie szkoły.

1. Należy nakłonić ucznia do oddania niebezpiecznego przedmiotu.
2. Jeżeli uczeń odmawia oddania przedmiotu zabronionego, należy go poinformować, że ma taki obowiązek.
3. W przypadku dalszej odmowy, uczeń ponosi konsekwencje za złamanie Statutu Szkoły.
4. Powiadomienie wychowawcy
5. Powiadomienie rodziców/prawnych opiekunów
6. Sporządzenie opisu zdarzenia w dokumentacji
7. Wpisanie oceny nieodpowiedniej lub nagannej przez wychowawcę.
8. Jeżeli użycie zabronionego przedmiotu może stanowić zagrożenie dla życia lub zdrowia, należy natychmiast wezwać drugiego pracownika szkoły
9. Odizolować ucznia i zapewnić mu bezpieczeństwo.
10. Poinformować dyrektora szkoły, który wzywa policję.
11. Przeprowadzenie przez policję rewizji w obecności rodziców/prawnych opiekunów.
12. Powiadomienie kuratora sądowego, jeżeli uczeń jest pod jego opieką.
13. Sporządzenie opisu zdarzenia w dokumentacji.
14. Udzielenie nagany przez wychowawcę lub dyrektora za nieprzestrzeganie Statutu Szkoły.

15. Obniżenie oceny z zachowania.

Procedura postępowania w przypadku samookaleczenia lub próby samobójczej ucznia.

Każdy, kto wie o próbie samobójczej lub samookaleczeniu innej osoby zobowiązany jest:

1. Natychmiast powiadomić dyrektora szkoły lub pedagoga i sporządzić notatkę służbową.
2. Odizolować ucznia od klasy, pamiętając, aby nie zostawiać go samego.
3. Udzielić pomocy przedmedycznej, gdy uczeń swoim zachowaniem i stanem zdrowia stwarza zagrożenie dla swojego życia.
4. Wezwać pogotowie ratunkowe.
5. Powiadomić niezwłocznie rodziców/ opiekunów prawnych.
6. Ustalić świadków zdarzenia.
7. Zorganizować doraźną pomoc specjalisty (pedagog).
8. Po ponownym pojawieniu się dziecka w szkole objąć ucznia wzmożoną opieką pedagogiczną i obserwacją.
9. Jeśli samookaleczenie lub próba samobójcza ma miejsce w domu, a rodzic poinformował o zajściu szkołę, konieczne jest przekazanie rodzicom informacji o instytucjach udzielających pomocy psychologicznej.

System pomocy uczniom mającym trudności w nauce

Kompleksy przyczyn niepowodzeń :

- kompleks przyczyn społeczno – ekonomicznych
- kompleks przyczyn biopsychicznych
- kompleks przyczyn pedagogicznych

Przeciwdziałanie niepowodzeniom szkolnym sprowadza się głównie do:

- profilaktyki, która polega na zapobieganiu ewentualnym niepowodzeniom,
- diagnozy pedagogicznej , psychologicznej i medycznej,
- terapii pedagogicznej.

Podejmowane działania :

1. Obserwacja uczniów na wszystkich poziomach edukacyjnych przedszkola i szkoły.

Nauczyciele bacznie obserwują dzieci, ich rozwój intelektualny i społeczno-moralny, śledzą przebieg rozwoju dojrzałości szkolnej, oceniają technikę czytania i pisanania.

Wychowawcy klasy 0 i I zwracają uwagę na sposób trzymania przyborów do pisanania, sprawność grafomotoryczną ręki piszącej i rozpoznawanie liter.

Nauczyciel wychowania fizycznego ocenia ogólną sprawność motoryczną dziecka i koordynację psychoruchową.

Inni nauczyciele zwracają ponadto uwagę na płynność wypowiedzi i zakres słownictwa , sprawność manualną, koncentrację i na tej podstawie ustalają diagnozę, rozumianą jako opinię o stanie fizyczno--zdrowotnym, intelektualnym i społeczno-moralnym dziecka. Szczególnie wnikliwie

obserwują dzieci wzbudzające podejrzenie o jakieś braki i odnotowują swoje uwagi w karcie obserwacyjnej.

2. Rozpoznawanie przez nauczycieli poziomu i postępów w poznawaniu przez ucznia wiadomości i umiejętności w stosunku do wymagań edukacyjnych wynikających z podstawy programowej.

Nauczyciele starają się rozpoznać nie tylko objawy, ale i przyczyny tych braków. Tego rodzaju rozpoznanie staje się podstawą do stosowania odpowiednich zabiegów, zmierzających do usunięcia lub ograniczenia przyczyn i skutków zauważonych braków.

3. Analizowanie wyników sprawdzianów wewnętrznych również pod kątem osiągnięcia przez poszczególnych uczniów odpowiednich standardów.

4. Dostarczanie rodzicom (prawnym opiekunom), uczniom i nauczycielom informacji o postępach, trudnościach w nauce.

5. Uzyskanie opinii rodziców (na podstawie badań ankietowych i indywidualnych rozmów), Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej w Rzeszowie, lekarza, nauczyciela- logopedy, pedagoga.

W przypadku zaobserwowania trudności w czytaniu, pisaniu, mówieniu, nadpobudliwości, problemów z koncentracją itp. wychowawca zachęca rodziców do zasięgnięcia opinii PPP lub lekarzy specjalistów i podzielenia się wnioskami z nauczycielem.

6. Zorganizowanie w ramach WDN spotkania nauczycieli uczących dzieci, które wymagają pomocy.

Zebranie ma na celu zgromadzenie opinii o funkcjonowaniu danych uczniów na poszczególnych zajęciach oraz analizę zaleceń PPP. W wyniku tego spotkania ustala się wspólne zasady postępowania w celu umożliwienia uczniom osiągnięcia wyników na miarę ich możliwości i przeciwdziałanie powstawaniu i pogłębianiu zaburzeń emocjonalnych.

7. Dostosowanie wymagań edukacyjnych do możliwości uczniów.

Nauczyciele na podstawie opinii poradni psychologiczno – pedagogicznej dostosowują wymagania edukacyjne do indywidualnych potrzeb psychofizycznych i edukacyjnych ucznia, u którego stwierdzono zaburzenia i odchylenia rozwojowe lub specyficzne trudności w uczeniu się.

Nauczyciel winien respektować opinię poradni psychologiczno – pedagogicznej lub innej poradni specjalistycznej i dostosować wymagania edukacyjne do indywidualnych potrzeb ucznia, u którego stwierdzono trudności w uczeniu się, w tym specyficzne trudności, uniemożliwiające sprostanie tym wymaganiom. Podobnie sytuacja przedstawia się w przypadku obowiązkowego egzaminu.

8. Dokonywanie przydziału godzin do dyspozycji dyrektora szkoły zgodnie z potrzebami wynikającymi z analizy zaleceń PPP i wyników sprawdzianów.

Prowadzone są zajęcia wyrównawcze, realizowane przez nauczycieli uczących w danej klasie.

9. Indywidualizowane prace z uczniem, systematyczne usprawnianie jego funkcji percepcyjno – motorycznych oraz eliminowanie braków w wiadomościach przewidzianych programem.

W zależności od postawionej diagnozy nauczyciele podejmują określone działania terapeutyczne podczas zajęć wyrównawczych i indywidualizują pracę podczas lekcji. Nauczyciel wychowania fizycznego dąży do usprawniania motoryki dziecka wykorzystując elementy ćwiczeń Denisona dla usprawnienia pracy obu półkul mózgowych. Na zajęciach pozalekcyjnych uczniowie ćwiczą koncentrację uwagi i doskonałą sprawność manualną.

10. Uczestnictwo nauczycieli. w kursach i warsztatach rozwijających umiejętność pracy z dziećmi mającymi trudności w nauce, szkoleniowych posiedzeniach rady pedagogicznej, studiowanie literatury przedmiotu.

11. Współpraca z rodzicami.

Podczas rozmów indywidualnych rodzice otrzymują wyjaśnienie, na czym polegają trudności ich dziecka oraz otrzymują wskazówki dotyczące organizowania pomocy dla niego, a przede wszystkim ostrzeżenie przed stosowaniem niewłaściwych metod postępowania z dzieckiem. Wskazówki powinny dotyczyć zapewnienia dziecku odpowiedniego trybu życia, ze szczególnym uwzględnieniem wartościowego wypoczynku oraz pory, czasu trwania i warunków nauki domowej. Rodzice otrzymują też instrukcję, jak należy pracować z dzieckiem w domu, aby pomóc mu w pokonywaniu trudności.

12. Pedagogizacja rodziców.

W czasie zebrań z rodzicami nauczyciele przybliżają im zagadnienia dotyczące przyczyn niepowodzeń szkolnych oraz sposoby niesienia pomocy dzieciom mającym problemy z nauką. Na takie spotkania są także zapraszani przedstawiciele PPP, którzy przeprowadzają m.in. indywidualne rozmowy z zainteresowanymi rodzicami.

13. Wzbogacanie oferty zajęć pozalekcyjnych.

Podczas licznych zajęć pozalekcyjnych (kółka przedmiotowe, logopedia, rytmika, zajęcia wyrównawcze , gimnastyka korekcyjna i zajęcia plastyczne) uczniowie mają okazję do rozwijania swoich zainteresowań, doskonalenia słabo opanowanych umiejętności, a także możliwość ćwiczeń ruchowych (basen karate, taniec, SKS).

14. Realizacja istniejących programów profilaktycznych i edukacyjnych wspierających rozwój dzieci, poprawiających samoocenę oraz przeciwdziałających agresji i niedostosowaniu społecznemu.

15. Realizacja programu naprawczego.

16. Pomoc koleżeńska.

17. Okazywanie życzliwości i akcentowanie wobec klasy osiągnięć dziecka. Uczenie pozostałych wychowanków koleżeńskiego stosunku do krówieśników mających trudności w nauce.

18. Współpraca z PPP, GOPS i GKRPA

Organizowanie pomocy, np. w zakresie wyposażenia w podręczniki i przybory szkolne, finansowania posiłków dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych i potrzebujących wsparcia. Współpraca w sprawach wymagających interwencji.

19. Ewaluacja

Dokonanie na zakończenie roku szkolnego oceny postępów, na podstawie których ustala się, czy podjęte działania przynoszą efekty.

Procedura zwalniania ucznia oraz usprawiedliwiania nieobecności ucznia przez rodzica/prawnego opiekuna

1. Rodzice/prawni opiekunowie bądź osoby upoważnione (pełnoletnie) muszą osobiście odebrać zwolnione dziecko do lat 9.
2. Nauczyciel odnotowuje w w/w przypadku nieobecność ucznia na zajęciach lekcyjnych.
3. Uczniowie powyżej 9 roku życia mogą zostać zwolnieni z zajęć edukacyjnych tylko przez rodzica/opiekuna prawnego w oparciu o pisemne zwolnienie.
4. Uczeń, którego zwalnia się w danym dniu z części zajęć jest zobowiązany dostarczyć, niezwłocznie po przyjeździe do szkoły, wychowawcy, lub pod jego nieobecność nauczycielowi uczącemu w oddziale, pedagogowi, dyrektorowi szkoły pisemne zwolnienie napisane własnoręcznie przez rodzica/opiekuna zawierające szczegółowe informacje tj. data, godzina zwolnienia i czytelny podpis.
5. Wychowawca ma prawo zweryfikować prawdziwość dokumentu poprzez rozmowę telefoniczną a w uzasadnionych przypadkach nie wyrazić zgody na opuszczenie szkoły przez ucznia.
6. Wychowawca w dzienniku odnotowuje usprawiedliwioną nieobecność ucznia w czasie określonym na zwolnieniu.
7. Jeżeli uczeń został zwolniony przez inną osobę niż wychowawca to ta osoba jest zobowiązana niezwłocznie przekazać wychowawcy wypełnione zwolnienie, które stanowi podstawę do usprawiedliwienia ucznia w czasie określonym w zwolnieniu.
8. Rodzic/prawny opiekun bierze na siebie pełną odpowiedzialność za nieobecność dziecka w szkole.
9. W przypadku zgody rodzica na samodzielne opuszczenie szkoły przez ucznia odpowiada on również za jego bezpieczeństwo od czasu wyjścia ze szkoły oraz podczas drogi do domu.

Załącznik Nr 1

ZWOLNIENIE UCZNIA Z ZAJĘĆ LEKCYJNYCH

.....

klasa: .....

Imię i nazwisko ucznia

Proszę o zwolnienie mojej córki/syna z zajęć szkolnych w dniu .....

o godzinie ..... z lekcji: .....

z powodu

.....

.....

Biorę odpowiedzialność za bezpieczeństwo dziecka w czasie jego nieobecności w szkole.

Data .....

Podpis rodzica.....

Podpis nauczyciela .....

**PROCEDURA POSTĘPOWANIA
W SYTUACJI ZAISTNIENIA WYPADKU UCZNIĄ
W SZKOLE PODSTAWOWEJ IM. KONSTYTUCJI 3 MAJA
W DĄBROWIE**

I. Podstawa prawna

Rozporządzenie MENiS z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz. U. z 2003 r. Nr 6, poz. 69 z późniejszymi zmianami).

II. Definicja

Wypadek ucznia- nagłe zdarzenie powodujące uraz, wywołane przyczyną zewnętrzną, które nastąpiło w czasie pozostawania ucznia pod opieką Szkoły:

- na terenie Szkoły;
- poza terenem Szkoły (wycieczki, wyjścia pod opieką nauczycieli, „zielona szkoła”).

III. Cele procedury

Zapewnienie profesjonalnych działań pracowników Szkoły gwarantujących poszkodowanemu uczniowi należytą opiekę i niezbędną pomoc.

IV. Zakres

Procedura obejmuje i reguluje działania pracowników Szkoły w sytuacji zaistnienia wypadku ucznia.

V. Osoby odpowiedzialne

Nauczyciele

Dyrektor

Pracownicy niepedagogiczni

VI. Opis działań

1. Pracownik Szkoły, który powziął wiadomość o wypadku ucznia:
  - a) niezwłocznie zapewnia poszkodowanemu opiekę, w szczególności sprowadzając fachową pomoc medyczną, a w miarę możliwości udzielając poszkodowanemu pierwszej pomocy (ogólne zasady postępowania przy udzielaniu pierwszej pomocy poszkodowanym w wypadkach stanowią załącznik do procedury),
  - b) nie dopuszcza do zajęć lub przerywa je wyprowadzając uczniów z miejsca zagrożenia, jeżeli miejsce, w którym są lub będą prowadzone zajęcia może stwarzać zagrożenie dla bezpieczeństwa uczniów,
  - c) niezwłocznie powiadamia dyrektora Szkoły.

Jeśli nauczyciel ma w tym czasie zajęcia z klasą- prosi o nadzór nad swoimi uczniami nauczyciela uczącego w najbliższej sali.

2. O każdym wypadku dyrektor Szkoły lub nauczyciel pod opieką którego przebywał uczeń w chwili wypadku, powiadamia rodziców poszkodowanego ucznia. Fakt ten powiadamiający dokumentuje wpisem w dzienniku zajęć podając datę i godzinę powiadomienia matki/ ojca ucznia o wypadku.
3. Przy lekkich przypadkach (brak wyraźnych obrażeń- np. widoczne tylko lekkie zaczerwienienie, zadrapanie, lekkie skaleczenie), po udzieleniu pierwszej pomocy poszkodowanemu uczniowi, nauczyciel lub dyrektor powiadamiając rodzica o zdarzeniu ustala z nim:
  - a) potrzebę wezwania pogotowia,
  - b) potrzebę wcześniejszego przyjazdu rodzica,
  - c) godzinę odbioru dziecka ze Szkoły w dniu zdarzenia.

Informację o powyższych ustaleniach powiadamiający zamieszcza również w dzienniku zajęć.

4. W każdym trudniejszym przypadku (widoczne obrażenia, urazy, niepokojące objawy) nauczyciel lub dyrektor Szkoły wzywa pogotowie ratunkowe.
5. O każdym wypadku dyrektor Szkoły zawiadamia niezwłocznie organ prowadzący i współpracującego ze Szkołą pracownika służby bhp.
6. O wypadku śmiertelnym, ciężkim i zbiorowym dyrektor Szkoły zawiadamia niezwłocznie prokuratora i kuratora oświaty.
7. O wypadku, do którego doszło w wyniku zatrucia, dyrektor Szkoły zawiadamia niezwłocznie państwowego inspektora sanitarnego.
8. Jeżeli wypadek został spowodowany niesprawnością techniczną pomieszczenia lub urządzeń, miejsce wypadku pozostawia się nienaruszone. Dyrektor zabezpiecza je do czasu dokonania oględzin lub wykonania szkicu przez zespół powypadkowy.
9. Jeżeli wypadek zdarzył się w czasie wyjścia, imprezy organizowanej poza terenem Szkoły, wszystkie stosowne decyzje podejmuje opiekun grupy/ kierownik wycieczki i odpowiada za nie.
10. Dyrektor Szkoły powołuje członków zespołu powypadkowego:
  - a) w skład zespołu wchodzi współpracujący ze Szkołą pracownik służby bezpieczeństwa i higieny pracy oraz pracownik Szkoły przeszkolony w zakresie bhp.

- b) jeżeli w składzie zespołu nie może uczestniczyć pracownik służby bhp, w skład zespołu wchodzi dyrektor Szkoły oraz pracownik Szkoły przeszkolony w zakresie bhp,
  - c) w składzie zespołu może uczestniczyć przedstawiciel organu prowadzącego, kuratora oświaty,
  - d) przewodniczącym zespołu jest pracownik służby bhp, a jeżeli nie ma go w składzie zespołu- przewodniczącego zespołu spośród pracowników szkoły wyznacza dyrektor,
  - e) zespół przeprowadza postępowanie powypadkowe i sporządza dokumentację powypadkową;
    - protokół powypadkowy podpisują członkowie zespołu oraz dyrektor Szkoły,
  - f) w sprawach spornych rozstrzygające jest stanowisko przewodniczącego zespołu; członek zespołu, który nie zgadza się ze stanowiskiem przewodniczącego, może złożyć zdanie odrębne, które odnotowuje się w protokole powypadkowym,
  - g) przewodniczący zespołu poucza osoby reprezentujące poszkodowanego o przysługujących im prawach w toku postępowania powypadkowego,
  - h) z treścią protokołu powypadkowego i innymi materiałami postępowania powypadkowego zaznajamia się rodziców (opiekunów prawnych) poszkodowanego ucznia, którzy potwierdzają ten fakt podpisem w protokole:
    - protokół doręcza się rodzicom (opiekunom prawnym) poszkodowanego ucznia, którzy potwierdzają to podpisem w protokole,
    - organowi prowadzącemu i kuratorowi oświaty protokół powypadkowy doręcza się na ich wniosek,
    - jeden egzemplarz protokołu powypadkowego pozostaje w Szkole,
    - w ciągu 7 dni od dnia doręczenia protokołu powypadkowego osoby, którym doręczono protokół, mogą złożyć zastrzeżenia do ustaleń protokołu (są o tym informowani przy odbieraniu protokołu),
    - zastrzeżenia składa się ustnie do protokołu powypadkowego lub na piśmie przewodniczącemu zespołu,
    - zastrzeżenia mogą dotyczyć w szczególności:
      - niewykorzystania wszystkich środków dowodowych niezbędnych dla ustalenia stanu faktycznego,
      - sprzeczności istotnych ustaleń protokołu z zebraniem materiałem dowodowym,
    - zastrzeżenia rozpatruje organ prowadzący,
    - po rozpatrzeniu zastrzeżeń organ prowadzący Szkołę może:
      - zlecić dotychczasowemu zespołowi wyjaśnienie ustaleń protokołu lub przeprowadzenie określonych czynności dowodowych,
      - powołać nowy zespół celem ponownego przeprowadzenia postępowania powypadkowego.
11. Dyrektor Szkoły prowadzi rejestr wypadków wg wzoru określonego w rozporządzeniu MENiS z dnia 31.12.2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach.
12. Dyrektor Szkoły omawia z pracownikami Szkoły okoliczności i przyczyny wypadków oraz ustala środki niezbędne do zapobieżenia im.

VII. Techniki i narzędzia monitorowania

1. Obserwacja (sale, urządzenia i wyposażenia budynku i terenu Szkoły- pod względem bhp).

2. Analiza dokumentacji (Rejestr wypadków, protokoły powypadkowe).

VIII. Sposoby gromadzenia danych:

- „Rejestr wypadków”
- Dokumentacja powypadkowa
- Protokoły pokontrolne dyrektora Szkoły i instytucji zewnętrznych uprawnionych do kontroli.

IX. Ewaluacja

Sformułowanie oceny przydatności i skuteczności podejmowanych działań w odniesieniu do celów, ewentualne modyfikacja procedury.

X. Sposób prezentacji wyników

Przekazywanie uogólnionych wniosków z monitorowania i ewaluacji- podczas analitycznych posiedzeń rady pedagogicznej- dyrektor szkoły.